

Ärendenummer
TRV 2023/104337
Motpartens ärendenummer
KN2023/03970

Dokumentdatum
2023-11-15

Konfidentialitetsnivå
2 Intern

Mottagare
Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten
103 33 Stockholm

Kopia till
Diariet
GD-sekreterare
Webb-och projektstöd

Synpunkter inför energiforskningspropositionen

Forskning och innovation är verktyg för att utveckla kunskap, metoder, modeller samt demonstrera nya lösningar som binder samman teknologi, affärsnytta och samhällsnytta på både energi- och transportområdet.

Transportsystemet utgör en vital del av samhället och det övergripande målet för transportpolitiken är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgare och näringsliv i hela landet. Sveriges förutsättningar, i förhållande till många länder i de centrala delarna av Europa, med långa sträckor och låga trafikflöden ställer delvis andra krav på energiförsörjningen av transportsektorn. En grundläggande tillgänglighet för människor och gods behöver möjliggöras i hela landet och inte enbart längs transportstråk med högre flöden. Transportområdet karaktäriseras av många relativt små och rörliga enheter i form av fordon och farkoster vilket delvis skiljer sig från andra användare i elsystemet.

Trots de nationella förutsättningarna bör hänsyn tas till att Sverige är en del av en större helhet såväl regionalt som globalt. Den utveckling som sker inom EU med den gröna given, klimatlagen och de specifika åtgärder som beslutats inom Fit-for-55 bör vara en självklar del i den energi- och transportrelaterade forskningen.

Elektrifiering är en nyckelåtgärd för att klara transportsektorns klimatomställning. En av de stora utmaningarna är integreringen mellan transportsystemet och elsystemet. Mötet mellan dessa forskningsfält ställer nya krav på forskning och forskningsutförare då dessa fält tidigare endast i begränsad utsträckning mött varandra.

Elektrifieringen av transportsektorn är beroende av att elenergin finns tillgänglig på rätt plats, vid rätt tidpunkt och i rätt mängd. En elektrifierad transportsektor skulle, till 2045, efterfråga en mindre andel av samhällets samlade elbehov enligt rapporter från regeringsuppdraget myndighetsgemensam uppskattning av samhällets elbehov. Trots detta är energieffektivitet en viktig del men sannolikt är ett ändamålsenligt och smart utnyttjande av den tillgängliga effekten i elnätet än viktigare. Detta gäller för både trafiken och för infrastrukturens byggande, drift och underhåll.

Ärendenummer
TRV 2023/104337
Motpartens ärendenummer
KN2023/03970

Dokumentdatum
2023-11-15

Samtliga trafikslag behöver utvecklas vart och ett för sig men även fungera tillsammans i ett transportsystem. I detta bör även byggnation och underhåll av transportinfrastrukturen inkluderas. Material som används i byggnation och underhåll bör tas fram med resurseffektiva och energieffektiva metoder oavsett om det rör sig om infrastruktur eller de fordon och farkoster som används i transportsystemet. Energiforskningen bör även inkludera andra lösningar, så som biodrivmedel och elektrobränslen för trafikslag, sektorer och applikationer som är svåra att elektrifiera i närtid. Utgångspunkten bör vara att alla energibärare är hållbart producerade.

Energi- och transportforskningen behöver genomsyras av en helhetssyn. Under de senare åren har redundans, sårbarhet och resiliens hamnat allt mer i fokus, exempelvis genom en pandemi och pågående krig i vårt närområde. Dessa händelser har visat på utmaningar i såväl transportsystemet som i energisystemet. Omställningen behöver även göras med hänsyn till påverkan på ekologiska system, landskapet, den biologiska mångfalden och resursanvändningen. Hållbarhet i alla begreppets tre dimensioner bör vara grundläggande delar i energiforskningen. Händelser i vår omvärld har även visat på betydelsen av att de åtgärder och lösningar som tas fram har acceptans hos användare och samhälle samt bidrar till ett robust system.

Det finns en annalkande kompetensutmaning kopplat till utvecklingen av hållbara energi- och transportsystem. Detta gäller flera områden som grund- och forskarutbildning men även förutsättningarna för seniora forskare. Det behöver finnas karriärutveckling för seniora forskare samt möjlighet till att bedriva egen forskning vid sidan av handledning och undervisning.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Roberto Maiorana. Föredragande har varit senior sakkunnig Magnus Lindgren enhet Miljö. Samråd har skett med Trafikverkets FOI-råd och forskningsansvariga. I den slutliga handläggningen har tillförordnad chef verksamhetsområde Planering Tommy Jonsson, avdelningschef Marie Hagberg Backlund vid avdelning Transportkvalitet och enhetschef Malin Kotake vid enhet Miljö deltagit.

Roberto Maiorana
Generaldirektör

Ärendenummer
TRV 2023/104337
Motpartens ärendenummer
KN2023/03970

Dokumentdatum
2023-11-15

Magnus Lindgren

Senior sakkunnig

magnus.lindgren@trafikverket.se

Direkt: 010-123 58 12

Mobil: 070-361 50 26

Trafikverket

Adress: 781 89 Borlänge

Besöksadress: Röda vägen 1

Telefon: 0771-921 921

trafikverket.se

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2023/104337, Motpartens ärendenummer KN2023/03970 , Dokumentdatum 2023-11-15, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.2 Intern

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.